

STRATEGIJA 2020. – 2025.

Zagreb, prosinac 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	2
1.1. OKOLNOSTI I POLAZIŠTA	4
1.2. RAZVOJ I ZNANSTVENA POSTIGNUĆA.....	5
1.3. MISIJA	7
1.4. VIZIJA	7
2. STRATEŠKI CILJEVI.....	8
2.1. POVEĆATI NACIONALNU I MEĐUNARODNU VIDLJIVOST I UKLJUČENOST U EUROPSKI ISTRAŽIVAČKI PROSTOR.....	9
2.2. TRANSFER ZNANJA U SVRHU RAZVOJA GOSPODARSTVA I DRUŠTVA U CJELINI.....	10
2.3. TRANSFER ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKIH SPOZNAJA VISOKOŠKOLSKOM SUSTAVU	11
2.4. RAZVOJ PODRUČNIH CENTARA INSTITUTA	11
3. ISTRAŽIVAČKI PRIORITETI	12
3.1. KULTURE I IDENTITETI	12
3.2. DRUŠTVENA KOHEZIJA I DRUŠTVENA PROMJENA	12
3.3. DRUŠTVENE INOVACIJE, UPRAVLJANJE I RAZVOJ.....	12
3.4. KVALITETA ŽIVOTA I INDIVIDUALNE RAZLIKE	13
3.5. OBITELJ, DJECA, MLADI	13
3.6. OBRAZOVANJE.....	13
3.7. STANOVNIŠTVO, NASELJA I MOBILNOST.....	13
4. FINANCIRANJE	14
5. NAKLADNIČKA DJELATNOST	14
6. ORGANIZACIJSKA PRILAGODBA I KORACI U PROVEDBI STRATEGIJE.....	14

Na temelju čl. 28. Statuta Instituta i Prijedloga Znanstvenog vijeća Instituta (od 04.12.2019.), na sjednici Upravnog vijeća Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar dana 13. prosinca 2019. godine, donosi se

STRATEGIJA INSTITUTA DRUŠTVENIH ZNANOSTI IVO PILAR

2020. – 2025.

1. UVOD

Strategija razvoja (dalje: Strategija) Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar (dalje: Institut) temeljni je dokument kojim se utvrđuju i definiraju okolnosti, polazišta, misija, vizija, strateški ciljevi, istraživački prioriteti i teme te zadaci i indikatori provedbe za razdoblje 2020. – 2025. godine.

Strategija se oslanja na ciljeve i prioritete *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije*, koju je 17. listopada 2014. donio Hrvatski sabor (Narodne novine br.: 124/2014.), na način da će i u strateškom razdoblju 2020. – 2025. Institut razvijati i provoditi programe trajne istraživačke djelatnosti usmjerene proučavanju društvenih promjena, kulturnih fenomena i drugih tema važnih za hrvatsko društvo u cjelini i lokalno u kontekstu njihove nacionalne i međunarodne prepoznatljivosti i važnosti. Stoga, Strategija predviđa ostvarenje strateških ciljeva i istraživačkih tema i prioriteta koji će naglasiti posebnost Instituta u društvenom, humanističkom i interdisciplinarnom znanstvenom području. Time će Institut nastaviti i unaprijediti svoju društvenu ulogu uglednog javnog znanstvenog instituta koji okuplja i povezuje istaknute istraživače i istraživačke skupine te potiče znanstvenu izvrsnost, pridržavajući i mogućnost formiranja posebnih istraživačkih centara kao organizacijskih jedinica.

Posebnost Instituta je njegov mrežni ustroj kroz područne centre čime pridonosi ravnomjernom društvenom razvoju Republike Hrvatske stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućiti jačanje konkurentnosti i realizaciju lokalnih i regionalnih razvojnih potencijala. Na taj način Institut slijedi temeljna polazišta *Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine* koju je 14. srpnja 2017. godine donio Hrvatski sabor. U tom

kontekstu Institut će i dalje poticati znanstvenu djelatnost područnih centara kako bi se osigurala povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s prioritetima razvoja nacionalne razine te ciljevima kohezijske politike Europske unije.

1.1. OKOLNOSTI I POLAZIŠTA

Okolnosti koje su pridonijele izradi Strategije za razdoblje 2020. – 2025. jesu sljedeće:

- I. Značajan istraživački potencijal Instituta, koji se temelji na multidisciplinarnosti i iskustvu znanstvenoistraživačkoga rada, sustavno prikupljanoj i obrađenoj empirijskoj i drugoj građi, mreži područnih centara, dugogodišnjoj nakladničkoj djelatnosti, dobroj suradnji znanstvenika s istraživačima u zemlji i inozemstvu, uključenosti znanstvenika u visokoškolski sustav i kreiranje javnih politika, omogućuje jasnije i preciznije znanstveno profiliranje i usmjeravanje Instituta na istraživačke teme i prioritete sukladne hrvatskom i europskom istraživačkom okviru, kao i na ostvarenje strateških općih i posebnih ciljeva sukladnih odrednicama programskog financiranja Instituta.
- II. Potreba da se u skladu s pravnim okvirom i dokumentima na nacionalnoj i EU-razini koji reguliraju pitanja i programe znanstvenoga rada Institutu osigura nov istraživački zamah te ga se učvrsti u jačanju i širenju znanstvene izvrsnosti, nastavljajući istraživanja na već postojećim temama i prioritetima te otvarajući nova istraživačka područja i znanstvene interese.

Polazišta Strategije su dosadašnji razvoj i znanstvena postignuća Instituta od njegova utemeljenja do danas, s posebnim naglaskom na proteklo strateško razdoblje (2015. – 2020.), preporuke povjerenstva u postupku reakreditacije Instituta te uočene slabosti i objektivne poteškoće strukturne naravi (nedostatno financiranje iz državnoga proračuna, smanjene mogućnosti zapošljavanja znanstvenika, poslijedoktoranada i mladih istraživača, ograničena mogućnost napredovanja znanstvenika, nedovoljno kvalitetna infrastrukturna opremljenost, nedovoljno siguran pravni okvir i dr.).

1.2. RAZVOJ I ZNANSTVENA POSTIGNUĆA

Razvoj Instituta u proteklom se strateškom razdoblju (2015. – 2020.) temeljio na trima općim usmjerenjima. Prvo se usmjerenje odnosilo na multidisciplinarna i interdisciplinarna istraživanja fenomena u području društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti koja su se provodila primjenom suvremenih metodoloških postupaka te na publiciranje, transfer i diseminaciju rezultata istraživanja. Drugo se usmjerenje odnosilo na uspostavljanje znanstvene infrastrukture za obavljanje najsloženijih znanstvenih istraživanja (temeljnih i primijenjenih) na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini te na znanstveno usavršavanje i osposobljavanje svih, a posebice mladih istraživača za njihovu provedbu, s posebnim naglaskom na razvoj područnih centara kao posebnosti Instituta. Treće se usmjerenje odnosilo na sudjelovanje u kreiranju preddiplomskih, diplomskih i doktorskih studijskih programa te na sudjelovanje znanstvenika na svim razinama visokoga obrazovanja, kao i na sudjelovanje znanstvenika u kreiranju javnih politika.

U okviru navedenih općih usmjerenja znanstvenici i mlađi istraživači ostvarili su brojna znanstvena postignuća koja su Institut potvrdila uglednom znanstvenom institucijom u području društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanstvenih područja, polja i disciplina, s povoljnim perspektivama njihova unaprjeđenja.

Multidisciplinarnost i interdisciplinarnost znanstvenih istraživanja kao temeljne koncepcije razvoja Instituta očituju se u broju i strukturi zaposlenih prema znanstvenim područjima i poljima (sociologija, psihologija, povijest, demografija, filozofija, politologija, etnologija, antropologija, religijske znanosti, ekonomija, pravo, edukacijsko-rehabilitacijske znanosti), kao i u ostvarenim rezultatima i znanstvenim postignućima.

U proteklom strateškom razdoblju (2015. – 2019.) Institut je ostvario sljedeća znanstvenoistraživačka, nakladnička i znanstveno-popularizacijska postignuća:

KATEGORIJA POSTIGNUĆA	BROJ
Nacionalni projekti	67
Međunarodni projekti	24
Znanstveni centar izvrsnosti	1 (ZCI za školsku efektivnost i menadžment)
COST akcije	47
Objavljene publikacije po kategorijama:	
Autorske knjige	38
Uredničke knjige	36
Poglavlje u knjigama	201
Radovi u časopisima	376
Radovi u zbornicima skupova	83
Objavljene publikacije ukupno	734
Objavljeni znanstveni radovi u časopisima baze Web of Science	133
Objavljeni znanstveni radovi u časopisima baze Scopus	184
Domaći znanstveni skupovi u organizaciji Instituta	23
Međunarodni znanstveni skupovi u organizaciji Instituta	31
Okrugli stolovi i tribine u organizaciji Instituta	21
Predstavljanja knjiga u organizaciji Instituta	58
Nakladnička djelatnost (zbornici, studije i ostala izdanja)	54
Časopisi:	
<i>Društvena istraživanja</i>	20 brojeva (4 broja godišnje), ukupno 136 članaka i 67 prikaza knjiga
<i>Pilar</i>	9 brojeva (57 priloga)
Obranjene doktorske disertacije	10
Izbori u znanstvena zvanja	56
Broj djelatnika uključenih u izvođenje visokoškolske nastave (po razinama) ¹	46 (38 PredDS; 29 DS; 10 PostDS)

¹ Odnosi se na razdoblje 2015. – 2019.

1.3. MISIJA

Institut provodi znanstvena, razvojna i druga istraživanja u području društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti te pruža specijalizirane usluge obrazovanja, publiciranja i savjetovanja s ciljem podizanja razine znanja o hrvatskom društvu i informiranosti znanstvene i opće javnosti kao i nositelja javnih politika. Institut svojom cjelokupnom znanstvenom djelatnošću koja se temelji na znanstvenoj izvrsnosti, poštivanju etičkih načela u istraživanjima i kolegijalnom odnosu između znanstvenika i mladih istraživača služi javnom dobru.

1.4. VIZIJA

Institut će se do 2025. godine nastaviti razvijati kao vodeće nacionalno središte znanstvene izvrsnosti u provedbi istraživanja relevantnih i aktualnih fenomena u području društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti kako bi svojim akademskim standardima i istraživačkim postignućima i dalje snažno sudjelovao u međunarodnom istraživačkom prostoru.

2. STRATEŠKI CILJEVI

Imajući u vidu društvenu ulogu Instituta i njegovu posebnost u području društvenih, humanističkih i interdisciplinarnih znanosti, Institut će u strateškom razdoblju 2020. – 2025. nastojati podići razinu znanstvene izvrsnosti, pojačati transfer znanstvenoistraživačkih spoznaja te ojačati profesionalnost, kreativnost, inovativnost i internacionalnost, uz unaprjeđenje infrastrukture i usavršavanje znanstvenoga i stručnoga osoblja, s osobitim naglaskom na promicanje atraktivnosti i konkurentnosti unutar europskog istraživačkog prostora. Navedeni se strateški ciljevi trebaju ostvariti kroz posebne ciljeve, koji imaju dugoročan karakter u kontekstu trajne istraživačke usmjerenosti Instituta, ali i srednjoročan karakter u smislu provedbe konkretnih zadataka, aktivnosti i mjera za njihovo ostvarenje.

U skladu s vizijom razvoja i u narednom strateškom razdoblju poticat će se razvoj i napredovanje znanstvenika Instituta, težiti privlačenju izvrsnih znanstvenika te pružati potpora razvoju karijera mladih znanstvenika.

Ostvarenje strateških i posebnih ciljeva pratit će se sustavom osiguranja kvalitete, vrednovanjem ostvarenja zadataka i praćenjem indikatora njihove provedbe postavljenih ovom Strategijom kao i evaluacijom učinkovitosti organizacijske strukture kojom se omogućava ostvarenje misije Instituta.

2.1. POVEĆATI NACIONALNU I MEĐUNARODNU VIDLJIVOST I UKLJUČENOST U EUROPSKI ISTRAŽIVAČKI PROSTOR

Zadaci:

- Povećati znanstvenu produkciju, osobito međunarodnu
- Povećati projektnu aktivnost
- Razviti sustav poticanja i nagrađivanja znanstvene i projektne aktivnosti
- Poticati znanstvenike i mlade istraživače na sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim skupovima i konferencijama te u drugim oblicima međunarodne razmjene istraživačkih iskustava i znanstvenih spoznaja
- Poticati znanstvenike, osobito mlade istraživače, da koriste istraživačke stipendije za studijski boravak u međunarodnim znanstvenim institucijama
- Privlačiti znanstvenike iz inozemstva na suradnju u institutskim projektima i na studijski boravak u Institutu
- Proširiti suradnju s nacionalnim i međunarodnim znanstvenim institucijama
- Aktivno sudjelovati u radu znanstvenih centara izvrsnosti
- Razvijati Službu za znanstvenu potporu

Indikatori provedbe:

- Izrada kriterija i procedura za nagrađivanje znanstvene izvrsnosti
- Broj znanstvenih radova objavljenih u domaćim i međunarodnim publikacijama
- Broj napredovanja u znanstvenim zvanjima
- Broj obranjenih disertacija
- Broj prijavljenih i dobivenih projekata
- Broj sudjelovanja na projektima
- Broj sudjelovanja na znanstvenim skupovima i konferencijama
- Broj istraživačkih boravaka u međunarodnim znanstvenim institucijama
- Broj znanstvenika iz inozemstva na studijskom boravku u Institutu
- Broj sporazuma o suradnji sa znanstvenim institucijama
- Broj znanstvenika uključenih u rad znanstvenih centara izvrsnosti
- Uspostavljena Služba za znanstvenu potporu

- Izrada kriterija i modela institutske potpore domaćoj i međunarodnoj dolaznoj i odlaznoj mobilnosti

2.2. TRANSFER ZNANJA U SVRHU RAZVOJA GOSPODARSTVA I DRUŠTVA U CJELINI

Zadaci:

- Suradnja s društvenim, kulturnim i gospodarskim subjektima
- Suradnja s tijelima javne i državne uprave
- Diseminacija rezultata istraživanja i popularizacija znanosti kroz znanstvene i znanstveno-stručne skupove, tribine, okrugle stolove, radionice, predstavljanja knjiga, nastupe u medijima, konferencije za tisak i putem društvenih mreža

Indikatori provedbe:

- Broj projekata
- Broj znanstvenih i znanstveno-stručnih skupova, tribina, okruglih stolova, radionica, predstavljanja knjiga i rezultata istraživanja
- Broj sudjelovanja u povjerenstvima i radnim skupinama tijela javne i državne uprave te drugih ustanova i institucija nacionalne razine
- Broj nastupa i objava u medijima i na društvenim mrežama

2.3. TRANSFER ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKIH SPOZNAJA VISOKOŠKOLSKOM SUSTAVU

Zadaci:

- Surađivati s ustanovama visokoga obrazovanja
- Poticati suradnju znanstvenika Instituta na diplomskim i doktorskim studijima

Indikatori provedbe:

- Broj znanstvenika u nastavi na diplomskim i doktorskim studijima
- Broj sporazuma o suradnji s visokoškolskim ustanovama
- Broj znanstvenika u znanstveno-nastavnim zvanjima
- Broj napredovanja u znanstveno-nastavnim zvanjima

2.4. RAZVOJ PODRUČNIH CENTARA INSTITUTA

Zadaci:

- Osnažiti postojeću mrežu područnih centara Instituta
- Poticati projektnu aktivnost na realizaciji tema značajnih za lokalni, regionalni i međunarodni kontekst
- Davati znanstveni doprinos kreiranju politika lokalnog i regionalnog razvoja
- Poticati transfer znanstvenoistraživačkih spoznaja, diseminaciju rezultata istraživanja i popularizaciju znanosti na lokalnoj razini

Indikatori provedbe:

- Broj prijavljenih i dobivenih projekata
- Broj znanstvenih skupova, konferencija, okruglih stolova, tribina, predstavljanja knjiga i nastupa u medijima
- Broj sporazuma o suradnji s tijelima područne i lokalne uprave i samouprave
- Broj sudjelovanja u povjerenstvima i radnim skupinama u lokalnim i područnim tijelima.

3. ISTRAŽIVAČKI PRIORITETI

Znanstvenoistraživačka djelatnost Instituta u strateškom razdoblju 2020. – 2025. godine obavljat će se u okviru sedam istraživačkih prioriteta. Svaki istraživački prioritet obuhvaća istraživačke teme definirane na temelju znanstvene relevantnosti i aktualnosti te znanstvenih postignuća znanstvenika i istraživačkih skupina. Pojam istraživački prioriteti u kontekstu Strategije ne označava rang važnosti. U postupku konkretizacije sadržaja Strategije istraživački prioriteti organizirani su prema identificiranim strateškim ciljevima Instituta.

Istraživački su prioriteti sljedeći:

3.1. KULTURE I IDENTITETI

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Kulture i identiteti* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: povijesni obzori i kulturna baština; socijalni, kulturni i nacionalni identiteti; religije i religioznost; Domovinski rat; društveno sjećanje i zaborav; kultura sjećanja; iseljeništvo i etničke manjine, dijaspora, kulturne politike.

3.2. DRUŠTVENA KOHEZIJA I DRUŠTVENA PROMJENA

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Društvena kohezija i društvena promjena* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: uloga institucija u društvenoj koheziji; socijalna isključenost i marginalizirane skupine; međugrupni odnosi, tolerancija i predrasude; ljudska prava; rodna dimenzija društvenog razvoja; građanska i politička participacija; supkulture i supkulturne prakse; društveni aspekti sporta; društveni stavovi i javno mnjenje; doprinos kulture društvenoj koheziji; društvena struktura i dinamika.

3.3. DRUŠTVENE INOVACIJE, UPRAVLJANJE I RAZVOJ

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Društvene inovacije, upravljanje i razvoj* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: inovativno društvo i digitalna transformacija; transformacija rada, dobra uprava i upravljanje javnim i zajedničkim dobrima;

održivi razvoj; poduzetništvo; alternativni oblici ekonomije; lokalni resursi i razvojne perspektive; evaluacija i doprinos oblikovanju javnih politika; metodološke inovacije; znanstvena politika kao čimbenik društvenog razvoja.

3.4. KVALITETA ŽIVOTA I INDIVIDUALNE RAZLIKE

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Kvaliteta života i individualne razlike* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: subjektivna dobrobit; zdravlje; psihosocijalni aspekti starenja; trajne osobine pojedinca; rizična ponašanja; digitalne tehnologije i kvaliteta života.

3.5. OBITELJ, DJECA, MLADI

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Obitelj, djeca, mladi* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: obiteljski, bračni i partnerski odnosi i roditeljstvo; psihosocijalni razvoj djece i mladih; razvoj pojedinca u društvenom kontekstu.

3.6. OBRAZOVANJE

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Obrazovanje* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: znanje, vještine i ljudski kapital; učinkovitost i kvaliteta obrazovanja; STEM i ICT obrazovanje; odgoj i obrazovanje za održivi razvoj; razvoj karijere i zaposljivost.

3.7. STANOVNIŠTVO, NASELJA I MOBILNOST

U sklopu istraživačkoga prioriteta *Stanovništvo, naselja i mobilnost* osobito će se poticati znanstvena istraživanja na temama, kao što su: demografska održivost, populacijska politika i strategije demografske revitalizacije; migracije u nacionalnom i transnacionalnom kontekstu; urbanizacijski procesi, stanovanje i prostorna mobilnost; revitalizacija ruralnih i perifernih područja; lokalna javnost i prostorno planiranje; sociokulturna i prostorna obilježja hrvatskih pograničnih društava.

4. FINANCIRANJE

Financiranje Instituta definirano je modelom financiranja javnih instituta. Za ostvarivanje Strategije ključni su prihodi ostvareni radom na znanstvenim projektima (međunarodni, nacionalni, projekti za druge naručitelje, ekspertize) i prihodi na temelju obveza definiranih Programskim ugovorom s resornim ministarstvom. Sukladno tomu, finansijska održivost znanstvenih projekata, načela dobrog finansijskog upravljanja, a posebno načela ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti, te racionalno gospodarenje i ugovaranje primjerenog mogućnostima, ključnim su finansijskim uvjetima ostvarivanja Strategije.

5. NAKLADNIČKA DJELATNOST

Nakladnička djelatnost sastavnicom je u ostvarivanju Strategije. U razdoblju 2020. – 2025., strategijski prioriteti u nakladničkoj djelatnosti su: izdavanje dva znanstvena časopisa (a1 i a2) te objavljivanje znanstvenih monografija, zbornika, leksikona, studija i ekspertiza nastalih radom na znanstvenim projektima (na hrvatskom i na jezicima država EU) i u različitim oblicima znanstvene suradnje u nacionalnim i međunarodnim okvirima.

6. ORGANIZACIJSKA PRILAGODBA I KORACI U PROVEDBI STRATEGIJE

Provedba Strategije moguća je samo uz kontinuirano napredovanje i zapošljavanje iskusnih znanstvenika na znanstvenim radnim mjestima te mladih istraživača s izgrađenim predispozicijama za znanstvenoistraživački rad na znanstvenim projektima u sklopu institutskih istraživačkih prioriteta.

Provedba Strategije omogućiće se kroz tri osnovna koraka:

- Donošenjem Akcijskoga plana kojim će se odrediti vremenski okviri i nositelji provedbenih aktivnosti predviđenih Strategijom.

- Donošenjem internih institutskih akata kojima će se regulirati procedure za provedbu pojedinih strateških ciljeva.
- Provedbom i nadzorom provedbe Strategije i Akcijskoga plana te financijskom evaluacijom (Strategije i Akcijskog plana) u zadanim vremenskim okvirima.

Strategija se primjenjuje za razdoblje od 01. siječnja 2020. do 31. prosinca 2024. godine.

Strategija Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar 2020. – 2025. godine usvojena je na sjednici Upravnoga vijeća Instituta dana 13. prosinca 2019. godine s obvezom izrade Akcijskoga plana njegove provedbe.

Broj: 07/08-73/19-3109/3008

Zagreb, 13. prosinca 2019.

